

Celoslovenský LGBT prieskum 2017

(tlačová správa)

Iniciatíva Inakosť zrealizovala v druhej polovici roka 2017 celoslovenský LGBT prieskum. Cieľom bolo zmapovať život a problémy lesieb, gejov, bisexuálnych a transrodových (LGBT) ľudí a získať čo najviac dát, ktoré by umožnili lepšie porozumenie tomu, ako LGBT ľudia na Slovensku vnímajú svoju situáciu. Prieskum zozbieral dáta od 2088 respondentov a respondentiek cez anonymný online dotazník, pričom sa zisťovali názory, vnímanie, postoje a skúsenosti osôb starších ako 15 rokov, ktoré seba identifikujú ako LGBT a žijú (alebo prevažne žijú) na Slovensku. So žiadosťou o vyplnenie dotazníka sme oslovili minimálne 30 000 LGBT ľudí. S istotou môžeme povedať, že to je zatiaľ najväčší prieskum svojho druhu na Slovensku.

„Na Slovensku sme v posledných desaťročiach zvyknutí neustále počúvať výzvy na celospoločenskú alebo aspoň odbornú diskusiu o postavení LGBT ľudí. Na to, aby sa takáto diskusia mohla viesť vo vecnom a konštruktívnom duchu a aby viedla k riešeniam na zlepšenie života LGBT ľudí je potrebné vychádzať z hodnoverných údajov o ich situácii. Takéto na Slovensku takmer vôbec nemáme a preto sme sa rozhodli zrealizovať prieskum v samotnej komunite,“ hovorí riaditeľ Iniciatívy Inakosť **Martin Macko**.

Oblasti prieskumu sa vzťahovali k rôznym základným ľudským právam s dôrazom na skúsenosti s diskrimináciou, násilím a obťažovaním. Dotazník pripravili Mgr. Jana Jablonická Zezulová a Mgr. Ing. Andrej Kuruc a bol konzultovaný s odborníkmi a odborníkmi na výskum a expertízu spojenú s diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity (Mgr. Zuzana Očenášová, PhD. a Mgr. Christián Havlíček).

„Snažili sme sa zachytiť v dotazníku čo najviac oblastí života LGBT ľudí, čo možno niektorých respondentov a respondentky vzhľadom na dĺžku dotazníka mohlo odradiť, ale napriek tomu sú získané dáta užitočné a zároveň alarmujúce. Až polovica respondentov a respondentiek zažila nepríjemnú skúsenosť a 40% diskrimináciu v súvislosti s tým, že sú LGBT, pritom to číslo by mohlo byť ešte vyššie, keďže predpokladáme, že kvôli strachu práve z takýchto reakcií, mnohí LGBT ľudia svoju identitu na verejnosti a v rôznych prostrediach skrývajú. Okrem toho, že najviac z nich zažilo nepríjemné skúsenosti na verejnosti, druhým najnebezpečnejším prostredím pre nich sa javí školské prostredie, čo je dôsledok toho, že sa o tejto problematike na školách vôbec nehovorí.“ hovorí autor správy **Andrej Kuruc**.

Podľa autorky správy **Jany Jablonickej Zezulovej** z prieskumu vyplýva aj to, na čo by sa mali zamerať LGBT organizácie, ale aj verejné inštitúcie pri riešení záležitostí, ktoré sa týkajú LGBT ľudí: *„Je to hlavne oblasť životných partnerstiev, právne uznanie párov rovnakého pohlavia, ktoré majú problémy s usporiadaním svojich právnych a životných vzťahov z dôvodu, že ich štát nerozoznáva ako pár. Zaujímavou je dôležitosť vnímania rovnakých práv v zamestnaní pre LGBT ľudí. Zastavenie nútených kastrácií v prípade transrodových ľudí považuje za významné (top prioritá a veľmi dôležité) riešiť 83 % z tých, ktorí sa identifikovali v dotazníku ako transrodoví ľudia.“*

Iniciatíva Inakosť spája ľudí a organizácie, ktoré hľadajú riešenia na zlepšenie života LGBTI ľudí, aby boli plnohodnotnou súčasťou svojich rodín, pracovných a školských kolektívov, miestnych spoločenstiev, cirkví a celej slovenskej spoločnosti.

Členskými organizáciami sú *Queer Leaders Forum, Dúhový PRIDE Bratislava, Nomantinel, TransFúzia a ŠK Lotosové kvety*.

Z hľadiska sexuálnej orientácie sa prieskumu zúčastnilo najviac gejov, a to 58,1 % (1214), ďalej to bolo 21,2 % (443) bisexuálnych ľudí (z toho 63,5 % bisexuálnych žien a 36,5 % bisexuálnych mužov) a 17,6 % (367) lesbiem. Prieskumu sa zúčastnilo 173 transrodových ľudí, čo je 8 % z celkového počtu respondentov a respondentiek. Z toho počtu bolo 25,4 % (44) transrodových mužov, 15 % (26) transrodových žien a 59,6 % (103) rodovo variantných ľudí.

Výsledky prieskumu nájdete na našej stránke: www.inakost.sk/tag/prieskum a správu si môžete stiahnuť tu: <http://inakost.sk/wp-content/uploads/2018/05/Celoslovensky-LGBT-prieskum-2017-sprava.pdf>. Prieskum bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

Z výsledkov výskumu vyberáme:

Zákonnú možnosť, aby páry rovnakého pohlavia uzavreli **životné (registrované) partnerstvo**, podporuje **96,8 % (2 022) respondentov a respondentiek**.

Podľa **61,4 % respondentov a respondentiek by zlepšilo život LGBT ľudí na Slovensku možnosť vziať sa alebo uzavrieť životné partnerstvo**. 54,1 % ľudí vyjadrilo presvedčenie, že by tomu pomohli verejné authority, napr. politici a mienkotvorné osobnosti, ktoré by vyjadrili podporu uznaniu práv LGBT ľudí. 48,2 % respondentov a respondentiek by uvítalo uznanie rovnakopohlavných partnerstiev v rámci celej Európskej únie, 44,8 % respondentov a respondentiek sa domnieva, že by výrazne pomohli aj rôzne osobnosti z oblasti kultúry, športu, politiky a hospodárstva, ktoré by hovorili otvorene o svojej príslušnosti k LGBT komunite. 31,8 % respondentov a respondentiek vníma ako dôležité opatrenia v škole pre LGBT ľudí.

Podľa 81,1 % respondentov a respondentiek sú **najzávažnejším problémom, ktorému LGBT ľudia v súčasnosti čelia, predsudky, stereotypy, nepochopenie a ignorancia LGBT ľudí**. 66,7 % trápí najmä nedostatok všeobecnej rovnosti, akceptácie a chýbajúcich zákonných práv. 52,7 % považuje za najzávažnejší problém stigma, nadávky, šikanu v škole a 47,1 % nemožnosť uzavrieť partnerský zväzok.

39,1 % respondentov a respondentiek zažilo diskrimináciu preto, že sú LGBT, z toho 15,2 % za posledných 12 mesiacov. Z LGBT ľudí zažilo diskrimináciu najviac gejov, a to 41,1 %, lesbiy zažili diskrimináciu v 39,7 % a bisexuálni ľudia v 32,7 %. Ešte väčší stupeň diskriminácie zažili transrodoví ľudia, z toho až 75,1 % transrodových mužov, transrodové ženy v 53,8 % a rodovo variantní ľudia v 52,4 %.

Až dve tretiny (58,9 %) respondentov a respondentiek bolo subjektom vyhrážok, nadávok alebo žartov preto, že sú LGBT. Jedna štvrtina (23 %) sa cítila sociálne izolovaná vo svojom živote preto, že je LGBT. Jedna štvrtina (19,5 %) sa cítila nevítaná na mieste bohoslužby alebo v náboženskej

organizácii a v 19 % bola ohrozovaná alebo fyzicky napadnutá. 12,3 % respondentov a respondentiek (257) bolo sexuálne obťažovaných.

Až polovica respondentov a respondentiek (49,6 %) zažila nepríjemné skúsenosti (obťažovanie, nadávky, násilie a pod.) v súvislosti s tým, že je LGBT. Čo sa týka transrodových ľudí, tí zaživali nepríjemné skúsenosti vo vyššej miere ako LGB ľudia, najviac (75 %) ich zažilo transrodových mužov, 62,1 % rodovo variantných ľudí a 61,5 % transrodových žien. Z tých respondentov a respondentiek, ktorí zažili nepríjemné skúsenosti, v súvislosti s tým, že sú LGBT, ich 56,9 % zažilo na na ulici, na námestí, na verejnom priestranstve a 50,5 % zažilo takéto nepríjemné skúsenosti v škole, na univerzite.

Až 93,9 % respondentov a respondentiek, ktorí zažili nepríjemnú skúsenosť, ju nenahlásilo žiadnej inštitúcii. Nepríjemný incident v súvislosti s tým, že sú LGBT, nahlásilo niekto z inštitúcií len 6,1 % z tých respondentov a respondentiek, čo také niečo zažili, čo je veľmi malý počet. Len 3,7 % (38) z nich incident nahlásilo polícii a 1,1 % LGBT organizácii.

56,5 % opýtaných v našom prieskume sa domnieva, že miera prijatia LGBT ľudí zo strany spoločnosti na Slovensku je malá. 33 % respondentov si myslí, že stupeň akceptácie je len čiastočný. Len 1,4 % označilo mieru prijatia za veľkú.

76,4 % respondentov a respondentiek si myslí, že k väčšej akceptácii LGBT ľudí v spoločnosti prispieva, ak ľudia poznajú osobne niekoho, kto je LGBT. Podľa 53,6 % by pomohla otvorená podpora politikov a političiek, ktorí nie sú LGBT. Podľa 53,2 % by pomohli známe osobnosti, ktoré otvorene hovoria o svojej LGBT identite. Podľa 50,6 % by pomohlo prijatie zákona – právnej úpravy uznania párov rovnakého pohlavia. 42,3 % si myslí, že by veľmi pomohli školské osnovy a materiály obsahujúce informácie o rozmanitosti z hľadiska sexuálnej orientácie a rodovej identity. 27,3 % si myslí, že by pomohli verejné politiky a stratégie prijaté štátom na odstránenie diskriminácie.